

פיצול משרד העבודה והרווחה יזיק לשילוב קבוצות מודרות בתעסוקה

באחרונה פורסם כי במסגרת חלוקת התיקים בממשלה החדשה צפוי משרד העבודה והרווחה להתפצל ■ הטיפול באוכלוסיות המיוחדות הוא דוגמה מובהקת לנזק שגורם הסחר-מכר סביב המשרד

19:12 05.05.2020 מאת: נתן קנדלר

באחרונה פורסם כי במסגרת חלוקת התיקים בממשלה החדשה צפוי משרד העבודה והרווחה להתפצל. תחום העבודה יחולל להיות חלק משמו של המשרד, אשר ישוב להיקרא משרד הרווחה, ויחידת הסמך שריכזה את הטיפול בנושאי תעסוקה תפוצל בין משרדי הרווחה והכלכלה. כך, משרד הרווחה יוסיף לחלוש על ההכשרות המקצועיות ועל מעונות היום (שאמורים היו בכלל לעבור לאחריות משרד החינוך) בעוד שירות התעסוקה יוכפף למשרד הכלכלה.

מאז אמצע העשור הקודם, משרד העבודה והרווחה נפל קורבן לתוך-יקח פוליטי, שבמסגרתו פוליטיקאים לא חדלים מלפצל, לחלק, לשנות ולהעביר את המשרד הזה אין ספור טלטלות - והכל כדי לשרת אינטרסים קואליציוניים. תחום התעסוקה הספיק לעבור בתקופה הזאת למשרד התעשייה והמסחר (שהפך למשרד התמ"ת ובהמשך למשרד הכלכלה), ב-2015 הועבר שוב למשרד הרווחה, וכעת צפוי מעבר נוסף.

הטיפול באוכלוסיות המיוחדות הוא דוגמה מובהקת לנזק שגורם הסחר-מכר סביב המשרד. במשך שנים מוביל המשרד בשיתוף החברה האזרחית תוכניות שנועדו לתת מענה לקבוצות המודרות משוק העבודה, ובהן חרדים, ערבים, חד-הוריות, יוצאי אתיופיה, נוער בסיכון, מבוגרים ואנשים עם מוגבלויות. כדי להתאים את התוכניות למאפיינים התרבותיים של הקבוצות השונות - נדרשת מלאכת מחשבת, והדרג המקצועי במשרד עושה כמיטב יכולתו כדי להעניק את המענה האיכותי ביותר.

ואולם המשחקים הפוליטיים שנעשים מעל לראשו פוגעים ביכולתו להצליח. קשה מאוד להוביל תהליכים ארוכי טווח כאשר אחת לכמה שנים פוקדת טלטלה חדשה את המשרד, וכאשר תחום התעסוקה מתנייד בין משרדים. לא בכדי דו"חות מבקר המדינה מהשנים האחרונות הצביעו על כשלים במשרד, רבים מהם כתוצאה משיקולים פוליטיים בקבלת ההחלטות.

כל מי שמלווה מקרוב אוכלוסיות פגיעות, יודע כי חוסר היציבות והשינויים התכופים במשרד מובילים לכרסום באמון כלפי התוכניות שנועדו לשלבם בתעסוקה. וברגע שהאמון נפגע, קיים איום ממשי על הסיכוי של אלפי נשים וגברים להשלים את התהליך ולהתגבר על חסמי ההדרה.

שר הרווחה המיועד, ח"כ איציק שמולי, חייב לעשות הכל כדי לצמצם את הנזק. אם הוא ישכיל להתעלות מעל השיקולים הפוליטיים ולהגן על מינהלת האוכלוסיות המיוחדות מפני הטלטלות - הוא עשוי לתרום תרומה מכרעת לשילובם של רבבות ישראלים בתעסוקה בתקופה הקריטית הזאת. המפתח לכך הוא חיבור לשטח. במקום להצניח מלמעלה מנהלים שיזדקקו לזמן למידה ארוך, על שמולי להסתייע באנשי מקצוע ובמומחים בעלי ניסיון במענה חברתי לאוכלוסיות מוחלשות ובשילובן בתעסוקה. המומחיות הזאת נדרשת במיוחד לנוכח מצב החירום שאליו נקלע המשק הישראלי וכדי למנוע את קריסתם הכלכלית של אלפי מחפשי עבודה. זה הזמן להבטיח שהיחידות המקצועיות האחראיות על האוכלוסיות המיוחדות יהנו מייצבות ומעצמאות מקצועית, חרף הסערה סביב.

הכותב הוא סמנכ"ל קרן ידידות טורונטו